

Esimesed kolhoosid Virumaal

1948. aastaks olid ettevalmistused Eesti NSV põllumajanduse kollektiviseerimiseks põhiliselt lõpule viidud. Kolhooside rajamise peamised printsiibid esitas EKP Keskkomitee oma otsuses 26. jaanuarist 1948. a. Selles soovitati asjatult mitte kiirustada, luua kolhoosid vabatahtlikkuse printsiibist täieliku kinnipidamise tingimustes, tõmmata neisse esmajärjekorras kehvikud.

Kollektiviseerimisküsimust arutas ka Virumaa parteiorganisatsiooni IV konverents 1948. a. märtsis. Konverentsi otsuses kohustati parteiorganisatsioonid, iga kommunisti tugedama selgitustööd kolhooside kasuks. Ja varsti pärast seda hakkaski külades tekki-ma üha enam initsiatiivgruppe. Juba 1948. a. veebruaris Konju ja Toila külas loodud initsiatiivgrupile lisandusid nüüd samasugused peaaegu igas Virumaa vallas.

Selgitus- ja organiseerimistöö tõhustamiseks sulaste hulgas korraldas partei maakonnakomitee 17. märtsil 1948. a. Rakveres sulaste maakondliku koosoleku.

31. märtsil 1948 peeti Toila mittetäieliku keskkooli ruumes Virumaa esimese ühismajandi asutamiskoosolek. Kolhoosi astusid 21 majapidamist. Esimeheks valiti keskmik Jüljus Pärnamäe, majandi nimeks võeti Kalev.

2. aprillil samal aastal loodi Vao vallas Abori külas 3 kehvikku ja 9 keskmiku majapidamiste ühinemise baasil «Uue Elu» kolhoos. Siin oli initsiatiivgrupi loojaks ja kolhoosi organiseerijaks Eero Lange-mets. Uuel majandil oli 230 ha põllumaad, 15 hobust, 20 lehma ja 10 noorlooma.

19. aprillil 1948 organiseeriti Undla vallas «Esimese Mai» kolhoos, 21. aprillil Jõhvi vallas juba teine — «Uue Tee» kolhoos, 2. mail Küti vallas «Olevi» kolhoos. Need Virumaa esimesed ühismajandid muutusid otsekohe kogu maakorna töötava talurahva tähelepanu keskpunktiks; nende tööst ja edusammudest olenes murrang kogu talurahva teadvuses. Seepärast tegid maakonna partei- ja nõukogude organid suure töö esimeste ühismajandite majanduslikul, organisatsioonilisel ja poliitilisel kindlustamisel. Kolhoosidele anti osa vabast maafondist, põllumajandusühistute inventari ja majandushooneid. Masina-traktori jaamad ja põllumajandusühistud harisid es-majoones ning soodsatel tingimustel kolhoosipõlde. Kõige selle tulemusena hakkasid kollektiivsel töö ja uuel tehnikal baseeruva sotsialistliku suur-majapidamise eelised õige pea ilmsiks tulema.